

עלון מס' 91

שיחות הרצי"ה זצ"ל

פרשת פינחס

מלחמת מדין

בפרשתנו, במספר פסוקים ישנה כמובן הערכה על מעשה פנחס, ובעקבותיהם בא הציווי האלוהי-המלחמתי. מתוך גילוי הקדושה על ידי פינחס בא הציווי "צרור את המדיינים והכיתם אותם" (במדבר כה, ז).

'מלחמת מדין' היא מצוה **לשעתה**. וכותב רבנו הרצי"ה זצ"ל: "מלחמת מדין לא הייתה **מלחמת מצוה** כפי הגדרת הרמב"ם - בהלכות מלכים פרק ה - **כיבוש ועמלק ועזרה** - אלא של ציווי **זמני מיוחד** לנקמה ועונש וזהירות" (הערה בספר "משפט המלוכה בישראל" להר"ש פדרבוש עמ' 242)

'מלחמת מצוה' היא מלחמה שנצטוונו עליה אחרי מתן תורה, כי אין ללמוד מצוות ממה שהיה לפני מתן תורה. המצווה לכבוש את הארץ אינה נובעת מכך שאברהם כבש את הארץ אלא ממה שנצטוונו על כך במתן תורה.

לאמור: אין זו מצוה במובן של מצוה השייכת לכל הדורות, זו **מצוה לשעתה**, לאותו הדור ולאותו ענין. בהמשך לתסבוכת שנגרמה על ידי עצתו של בלעם - נוצר הצורך לנקום את נקמת ד' במדין. לכן אין מצוה זו נמנית במניין תרי"ג המצוות. מלחמת מדין הייתה אם כן הכנה למלחמת מצוה הקבועה של כיבוש הארץ. (כהוספת הרמב"ן **מצוה ד לספר המצוות**)

מלחמה זאת וכל פרטי הטיפולים השייכים לה כגון "החיתתם כל נקבה" (במדבר לא, טו) היו עסק של **אותו הדור**, [נכונים ומתאימים] לאותו מצב, ולאותן הנסיבות.

"ויאמינו בד' ובמשה עבדו" - בני ישראל קיימו את הציווי האלוהי, נעשתה המצווה - ונגמר חיובה. **ואין שום עניין** להמשיך את האיבה אל מדין גם לדורות הבאים.

[כמובן] שלא כן היא מלחמת יהושע לכיבוש הארץ, שהיא **מצוה לדורות**: ארץ ישראל!